

A szovjet család költségvetése

Moszkvai telextudósítás. Moszkvában kiadták annak a statisztikai felmérésnek az eredményét, amely 62 ezer család körülményeinek vizsgálatával, a szovjet háztartások kiadásait foglalja össze. Még a szakemberek is meglepődtek a családi költségvetésekben bekövetkezett változásokon. A múlt tíz esztendőben pl. egy család — átlagosan négy főt számítva — 48 kilogrammal több halat, 200-tal több tojást fogyasztott 1974-ben, mint 1965-ben. Jóval több cukrot, gyümölcsöt, zöldséget is vásároltak. Csökkent viszont a kenyér- és burgonyafogyasztás.

szovjet családok pénzértékben számítva természetesen többet költöttek táplálkozásra, mint tíz esztendővel ezelőtt. Ebben csak nagyon kis szerepet játszottak a két időszak között bekövetkezett árváltozások, mert pl. a húsok, tejek, tejtermékek, tojásnak évek óta rögzített a fogyasztói ára. A munkáscsaládok összes kiadásainak mintegy 34 százalékat költötték élelmiszerekre; 1965-ben ez a mutató 38 százalék volt. Még szembevetőbb a változás a parasztságnál: 45-ről 36 százalékra mérséklődött az élelmiszere fordított kiadások részaránya.

1965-ben csak a jövedelmük egyötödét adták ki ezekre a cikkekre. A parasztságnál még nagyobb az emelkedés: 18-ról 21 százalékra nőtt az arány. A művelődésre, kultúrára fordított összeg a munkások költségvetésében egyhated, a parasztnál egykilenced részt tesz ki.

TAKÁREKOSAN, ELŐRELÁTÓAN

A családok bevételeiknek nagy hányadát a takarékpénztárakban helyezik el vásárlásokra, utazásokra, előre nem látható kiadásokra. Az elemzések szerint a munkáscsaládoknál átlagosan a bevételek hat százalékát, a parasztcsaládok pedig 13 százalékát teszik félre.

Nagy szerephez jutnak a Szovjetunióban az ún. borítékon kívüli juttatások. A mostani statisztikai vizsgálat rámutat, hogy a munkáscsaládok jövedelmét az állami támogatások mintegy 22 százalékkal, a parasztcsaládokét 20 százalékkal emelik. Mint ismeretes, a szovjet állam szinte teljesen magára vállalja az iskolázatással, bölcsődei és óvodai neveléssel kapcsolatos költségeket. A kimutatások szerint egy-egy tanuló iskoláztatása, amíg elvégzi a tíz osztályt, évente száz rubelbe kerül az államnak. A lakberek, közlekedési díjszabások évtizedek óta nem változtak túlnyomó részt az állami költségvetést terhelik. Az üdülési, szanatóriumi beutalók tényleges költségének is csak kis részét fizetik meg a dolgozók, a nagyobb részt az állam vállalja magára. Egy sor fogyasztási cikk árban is érvényre jut az állami támogatás.

ELŐREJELZÉS 2000-ig

Rövidesen hozzáláttnak a szakemberek az ezredfordulóig érvényes, hosszú távú családi költségvetési terv összeállításához, hogy a várható fogyasztói változásokat előre jelezhessék, s kielégítésükre a népgazdaság időben felkészülhessen. Bizonyosra vehető, pl. hogy a lakosság minden rétegében tovább nő a kereslet a tartós fogyasztási cikkek iránt, emelkednek a turizmusra költött összegek, viszont a családi költségvetésben az élelmiszerekre a napi létfontartásra fordított kiadások részaránya előreláthatóan tovább mérséklődik.

Faragó András

Egyesülés előtt a rétsági járás ÁFÉSZ ei

Minden tekintetben a lakosság érdekeit tartjuk szem előtt

Nyilatkozott az egyesülést előkészítő bizottság elnöke

A rétsági járás szövetkezeti tagsága nagy feladat előtt áll. Döntenie kell arról, hogy egyesítse az ÁFÉSZ-eket. Régi hagyományokat kell fejszámolni, mert a rohamosan fejlődő élet, a dolgozó emberek érdekei így kívánják. Sem a szövetkezeti tagságnak, sem a lakosságnak nem előnyös már az elaprózott, kis méretű kereskedelmi hálózat. Ezekben a napokban folytak a beszélgetések a tagsággal az egyesülésről. Abból az alkalomból kereste fel lapunk munkatársa is Kuris Mihályt, a Börzsöny és Vidéke Egyesült ÁFÉSZ igazgatójának elnökét, az egyesülést előkészítő bizottság elnökét, hogy szójon az egyesüléssel járó gondokról, feladatokról.

— A kereskedelem koncentrálna, miért vált szükségessé a járásban?

— Az elmúlt négy év során megváltozott a rétsági járás gazdasági szerkezete, végrehajtottuk az ipar egy részében a rekonstrukciót, megindult az újonnan letelepült üzemek hatékony termelése. A járásban magasabb szintű igények jelentkeztek a kereskedelemmel szemben, elsősorban a munkáslakta területeken, az idegenforgalmi helyeken és a közös községi tanácsok székhelyein. Az igényeket az ÁFÉSZ-ek csak újabb szervezeti keretek között tudják megvalósítani. Járásunkban a nagyobb ÁFÉSZ-ek, így a Börzsöny és Vidéke Egyesült ÁFÉSZ a forralomhoz képest magasabb nereséget tudott elérni az elmúlt években, mint a nálánál kisebb egységek. Ennek oka a kedvezőbb költségzárkodásban és a fejlettebb üzem- és munkaszervezési lehetőségek jobb kihasználásában kereshető. A nagyobb szövetkezet gazdaságilag is egyenrangúbb partnere lehet a centralizáltabb nagykereskedelmnek és ipari vállalatnak. A nagyobb szövetkezetek káderhelyzete is jobban megfelel a követelményeknek, és a legényesebb, magasabb a nyereség, magasabb a fejlesztési alap. Ennek következtében lényegesen javítani lehet elmaradott kereskedelmi hálózatának fejlesztését, az áruellátást színvonalasabbá lehet tenni. A megfelelő mennyiségű és választékú ellátást csak koncentrált, nagyobb alapterületű szakboltokban és ABC-áruházakban tudják gazdaságosan biztosítani. Figyelembe véve mindezeket, tartjuk szükségesnek a járás ÁFÉSZ-einek egyesülését. Az előkészítendő napokban járásunkban szövetkezeti részközülyésekre kerül sor, ahol a szövetkezeti tagok szavaznak az egyesülésről, ha egyetértenek azzal.

— A lakosságnak, a szövetkezeti tagságnak, milyen előnyrel jár az, ha egyesülnek az ÁFÉSZ-ek?

— Az egyesüléssel a szövetkezeti tagságnak és a lakosságnak nagyobb mennyiségű, jobb választékú áruellátást tudunk biztosítani, a többcsatornás árubeszerzésben rejlő lehetőségek maximális kihasználásával. Gazdaságosabban tudjuk megszervezni a tagság, a lakosság ipari és kereskedelmi szolgáltatási igényeinek kielégítését. Elsősorban arra gondolunk, hogy a Rétságon levő szakboltjainkból bútor, iparcikk, vagy a TÚZÉP-ekről a szövetkezeti tagságnak csaknem ingyenesen, a lakosságnak pedig megfizethető árban lehet elérni a szükséges árukat. A járásunk minden községének és településének helybeni „pébégáz”-ellátása. Meggyorsul a kis településeinken levő hagyományos vegyesboltjaink önkiszolgáló formára való alakítása. Javítjuk ezen kereskedelmi egységeink technikai felszereltségét. Elsősorban a hűtőlanc kiépítésére gondolunk. Egy járási szintű ÁFÉSZ-szel jobb lehetőségek kínálkoznak a szövetkezeti tagság, a lakosság áruellátási, szolgáltatási és hálózatfejlesztési igényeinek dinamikusabb növelésére, melyre a három szövetkezetnél meglévő szellemi kapacitást jól kell alkalmazni. A rétsági járásban levő szövetkezetek dolgozói eddig is mindent megtettek a tagság, a lakosság szolgálatáért. Az a cél, hogy a kiszolgálás kulturáliságában, a választékosabb áruellátásban, a fogyasztói érdekvédelem tekintetében, a járás lakosságának további szolgálatában még fejelemzetten végezzük a munkánkat. Ez az előnye származik a szövetkezeti tagságnak, a lakosságnak, ha egyesülnek a rétsági járás ÁFÉSZ-ei.

B. Gy.

MEGVÁLTOZOTT ÉTKEZÉSI SZOKÁSOK

Az étkezési szokások megváltozásával, a fehérjékben és vitaminokban gazdag élelmiszerek beszerzésével a

következő nagyobb tételt a tartós fogyasztási cikkek teszik ki. Ruhák, szövetek, cipők, bútorok stb. vásárlására a múlt esztendőben az évi bevételeik 22 százalékát költötték a munkáscsaládok;

Veszélyes szakaszok

A MEGYEI rendőr-főkapitányság közlekedési osztályán van egy megvetétkép, melyen zöld, vörös és fekete körök sorakoznak az utak mentén. A könnyű, a súlyos, illetve a halálos közlekedési balesetek színhelyét jelzik. Igen sajnálatos, de a halálos balesetek száma jelentősen emelkedett az elmúlt évhez képest a megyében. Nagyon sok balesetnél a helytelenül megválasztott, az útvisszonyoknak nem megfelelő sebesség volt az egyik ok.

közlekedő tehergépkocsinak ütközve a helyszínen meghalt.

Salgótarján belterületén az idén idáig 40 baleset történt, melyből 16 súlyos, egy halálos volt. Legtöbb baleset a Salgó úton, Vörös Hadsereg úton, illetve a Rákóczi útnak a litkei elágazástól a benzinkútig terjedő szakaszán történt. A salgótarjáni balesetek többségét a gyalogosok figyelmen kívül hagyása okozta. Egyik legveszélyesebb körnév az AFIT-szerviz melletti buszmegálló. Itt a gépkocsivezetők nagyon gyakran tapasztalhatják, hogy gyalogosok körültekintés nélkül jármű mögül lépnek, sőt, futnak ki az úttestre.

Nagybányai közlekedési 7 piros karika jelzi. A súlyos sérülések nagy része gyermekbaleset, a Népköztársaság utcában történt. Az iskolával szemben van az autóbussz megálló, s a buszról leszálló gyerekek a reggeli órákban állandó balesetveszélyt jelentenek.

Összegezve: ha a vezetők betartják a közlekedési előírásokat, figyelemmel kísérik a jelző táblákat, 99 százalékban rajtuk múlik, hogy biztonságosan közlekedjenek. Igaz ugyan, hogy van néhány veszélyes kanyarokkal tüzdelte út Nógrádban, azonban e kanyarokat tábla jelzi a vezetőnek. Alapvető szabály: a sebességet úgy kell megválasztani, hogy az út belátható szakaszán belül tudjon szükség esetén megállni a jármű. Vannak, akik túlzottan biznak vezetői ismereteikben, gyakorlatukban. Vannak, akik nem ijednek meg akár a két keréken fordulástól sem. Jó lenne, ha tudomásul vennék, hogy a „rallye-zés” nem csak a saját életüket veszélyezteti, hanem a többi közlekedő biztonságát is, s mint ilyen, büntetendő.

Lakott területen — mint azt az adatok mutatják — a gyalogosok is jelenthetnek veszélyt. Eppen ezért, jó lenne, ha a gépjárművezetők szamatanának az esetlegesen eléjük lépő, eléjük ugró gyalogosra s még jobb lenne, ha a gyalogosok is körültekintően közlekednének, hiszen a gépjármű-balesetből a gyalogjáró mindenképpen vesztesként kerül ki.

EZERSZER elhangzott, de nem elégszer hangsúlyozandó: óvatossággal, körültekintően, embertársaink biztonságára jobban ügyelve közlekedjünk! Hamarosan ködös idők, esős utak nehezítik majd a vezetőket és gyalogosokat. Jó lenne, ha ezek a nehézségek nem növelnék az amúgy is túl magas megyei baleseti statisztikát.

G. I.

A MEG NEM VALÓSULT ÁLMOK...

Az erőltet, őszi napsugár még egyszer végigsimogatta sugaraival a bárnai völgyet. A falu álmos csendjét csak az iskolából hazafelé szaladó gyerekek zivajja varte fel, mert az emberek még dolgoztak: kik a mezőn, kik a gyárakban. A Petőfi út 28-as számú hához igyekszünk.

Két öreg üldögélt békésen a nyárkőnyha küszöbén. Amikor észrevették, hogy feljűk tartunk, az öregember — Lajos bácsi — felállt. Látszott rajta, hogy ritkán jön hozzánk vendég. Magányosan élnek.

Aztán elbeszélgettünk, helyi-vel is kínált és szinte kérdés nélkül mondta. — Nekünk is jár újság, a Szabad Föld. Mióta létezik, mi csak ezt olvassuk. Tudja, ötvenévtől postás voltam ötvenháromig. Akkoriban bizony nagyon kevés helyre vitt lapot. Jól emlékszem, hogy Népszavából öt volt a táskámban, egyébből is csak igen kevés.

Az öreg arcát figyelem. Bizony az a hetvenöt gyötrelmes esztendő mely barázdákat szántott az arcára. Mert gyötrelmes esztendők voltak ezek. Szinte még gyermekfejjel élte át az első világháborút. Aztán jött a második... Harc a fronton, hadifogság, nélkülözések... És negyvenöt tavasza, a hazatérés. Vissza-

ment dolgozni a bányába, mert tizenhét éves kora óta ott dolgozott.

— Nagyon lassan és nagyon rosszul telnek a napok így, öregem, nem tudok mit csinálni — mondja.

— Tudja, betegesek vagyunk már — bólint rá Anus néni, és szeméből könny-csepp csordul ki. — Várjuk a segítséget.

Várják, s nem hiába: az úttörők el-el járogatnak hozzájuk. Fát vágnak, vizet visznek, rendet raknak a ház körül.

— Jöjjön, nézzen szét bent. A kis szoba-konyhás lakás ragyogóan tiszta volt, a konyhaszekrényen egy tucat színes képeslap sorakozott. Nézetem őket, majd az öregasszony észrevette, s már mondta is:

— Távoli rokonok küldték. Nem szoktam elrakni, van úgy, hogy esténként gyönyörködöm bennük.

— És az esék hogyan telnek? — kérdeztem. — Van egy rádióm, azt hallgatjuk. Nagyon szeretnénk egy televíziót is, de sajnos, nincs rá pénzünk. Az a kis nyugdíj kevés. Pedig amikor 1921-ben összeházasodtunk, szép álmokat szövögettünk a jövőnkrol. De, ezek az álmok álmok is maradtak.

Így él Garamvölgyi Lajos és felesége a falu közepén, a kis házban magányosan... Mert volt nekik négy gyerekük de közülük már egy sem él... Es most, a késő ősze hajló délután a két öreg mégis örült. Nagyon ritka náluk a vendég...

— Csak jöjjenek máskor is! — szóló utánunk az öregember. Mosolyogtak, intettek. Akaratlanul is felvetődött bennem a gondolat: ennyi is elég a boldogsághoz...?

Bábel László